

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

5 Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft een Intergemeentelijke structuurvisie (ISV) opgesteld voor de groen-blauwe invulling van het gebied tussen Eindhoven en Helmond. De gemeenteraden van Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren, Son en Breugel zijn hiervoor bevoegd gezag. In het ISV zijn 43 concrete projecten opgenomen die op de korte termijn (tot 2014) en daarna worden uitgevoerd. Aangezien deze structuurvisie een kader biedt voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten is een plan-MER opgesteld.¹

10 In het MER worden de ambities voor de ISV op hoofdlijnen beschreven. De relatie tussen deze ambities en de genoemde projecten was de Commissie uit het MER nog niet duidelijk. Hoe groot zijn de (milieu)problemen en in hoeverre worden met de projecten uit dit ISV de ambities bereikt? Daarnaast mist de Commissie in het MER een duidelijk overzicht van de mogelijke positieve en negatieve effecten van deze projecten. Hoe sluiten de projecten aan op de bestaande landschappelijke en ecologische waarden in het gebied? Wat zijn de effecten van bijvoorbeeld extra verkeer als gevolg van de aanleg van recreatieve poorten?

15 Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER op bovengenoemde onderdelen onvolledig is. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken.² De Commissie is van mening dat in het aangepaste MER³ de essentiële informatie aanwezig is.

20 Het aangepaste MER heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over het aangepaste MER in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert het aangepaste MER zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

25 In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

² Zie voor data en termijnen bijlage 1.

³ De aanvulling is verwerkt in de vorm van een nieuwe versie van het MER.

2. Toelichting op het oordeel en aanbevelingen

2.1 Doel en doelbereik

MER

In het MER wordt globaal aangegeven dat er knelpunten op milieugebied zijn met betrekking tot vermessing, verzuring, versnippering en verdroging. De projecten uit de ISV dragen ook in meer of mindere mate bij aan het oplossen van deze milieuknelpunten. Het inzicht in de ernst van de milieuknelpunten en in welke mate de projecten daarvoor een oplossing bieden blijft echter in het MER onduidelijk:

- wat zijn de belangrijkste knelpunten op milieugebied, mede in het licht van de beoogde natuur, recreatie en landschappelijke doelen;
- waar in het plangebied manifesteren deze knelpunten zich;
- in welke mate biedt het ISV met de voorgestelde projecten hiervoor een oplossing;
- welke milieuknelpunten eventueel resteren en wat wordt gedaan als de projecten onvoldoende oplossing bieden voor de knelpunten?

Aangepast MER

In het aangepaste MER worden de huidige knelpunten op milieugebied toegelicht. Met de toegevoegde kaarten wordt duidelijk gemaakt waar de milieuproblemen in het gebied zich manifesteren. Daarmee is het begrijpelijker hoe projecten in de ISV aansluiten op de ambities voor het gebied. Tevens is inzichtelijk dat de projecten veelal slechts voor een deel van de milieuproblemen een oplossing bieden.

2.2 Versterken identiteit op basis van natuur en landschap

MER

In de structuurvisie en het MER wordt voornamelijk in abstracte zin en in scenario's een toekomstbeeld geschetst van een groenblauwe structuur van het gebied. Onduidelijk blijft hoe deze scenario's⁴ zijn toegesneden op de aanwezige bodemstructuren, (grond)waterstromen en cultuurhistorische patronen⁵ in het gebied.⁶ Het gaat dan om:

- een beschrijving van de huidige cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden van de verschillende deelgebieden en de historische ontwikkeling daarvan;
- een beschrijving van natuurpotenties van en -doelen voor de verschillende natuurgebieden;

⁴ Ook in de zienswijze van het Waterschap De Dommel en de Stichting middengebied wordt dit aangegeven.

⁵ De waarschuwing voor fantasie elementen in het landschap in de zienswijze van de Stichting middengebied sluit hierop aan. De Archeologische vereniging Kempen- en Peelland onderschrijft dat de informatie over archeologie beperkt is.

⁶ In scenario 4 wordt bijvoorbeeld (op pagina 81) aangegeven dat ecologische verbindingen negatief kunnen uitpakken als deze geen binding hebben met het historisch landschap dat ooit een raamwerk vormde voor een hoge landschappelijke diversiteit en biodiversiteit. Het risico bestaat dan dat het aanbrengen van nieuwe structuren in het gebied eerder de huidige tijdgeest weerspiegelt en dat daarmee huidige (nog aanwezige) structuren van de landschapsvorming worden aangetast.

- hoe met de projecten uit het ISV invulling wordt gegeven aan de natuurpotenties en -doelen;
- verdroging in het gebied en in hoeverre dit met de projecten wordt opgelost;
- In hoeverre het gebied geschikt is voor de compensatie uit het MEROS.

5

Aangepast MER

Met een meer op het gebied toegesneden overzicht van de bestaande milieusituatie en een beschrijving van de historische ontwikkeling van de natuur- en landschapspatronen is in het aangepaste MER veel beter navolgbaar welke verbanden er zijn tussen de scenario's en de projecten.

10

In hoofdstuk 9 van het aangepaste MER worden de projecten beoordeeld. Hieruit blijkt in hoeverre de verschillende projecten bijdragen aan de ambities uit het ISV. Duidelijk is dat alhoewel de projecten over het algemeen bijdragen aan de recreatieve belevingswaarden de bijdragen aan het oplossen van milieuknelpunten sterk verschilt. Daarmee biedt het aangepaste MER een goed inzicht in hoeverre de projecten bijdragen aan het oplossen van de milieuknelpunten. Tevens wordt duidelijk dat voor de aanpak van de grootste milieuknelpunten (verzuring, vermesting en verdroging) verdergaande maatregelen nodig zijn.

15

20

In het ISV wordt aangegeven dat gezien de beperkte middelen, keuzes moeten worden gemaakt tussen projecten en projecten moeten worden aangepast of gefaseerd. Een van de criteria in de prioriteitstelling is 'voldoen aan (meerdere) beleidsdoelstellingen'. De milieucriteria (met name natuur en water) zijn daar een onderdeel van maar zijn niet direct herkenbaar in de prioriteitstelling.

25

De Commissie adviseert bij het stellen van prioriteiten en het aanpassen van projecten specifiek aan te geven in hoeverre de projecten bijdragen aan de ambitie om de milieuknelpunten aan te pakken en welke inspanningen nog nodig zijn om de ambities op termijn te verwezenlijken. Het MER biedt hier de basisinformatie voor.

30

2.3 Recreatie

MER

Het creëren van nieuwe recreatieve mogelijkheden is een van de doelstellingen. De recreatieve potenties van de scenario's worden in algemene zin beschreven en verschillende projecten scoren positief voor de twee recreatiecriteria/doelen. Onduidelijk is echter welke behoefte aan recreatieve functies bestaat en waar de vraag zich voordoet. De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER toe te lichten:

35

40

- waar behoefte bestaat aan recreatie en om welke vormen van recreatie het gaat;
- de bereikbaarheid vanuit de steden/dorpen⁷;
- hoe de verschillende vormen van recreatief gebruik zich verhouden tot natuur en landschap;
- wat zijn de negatieve effecten van (extra) recreatiemogelijkheden.

⁷ Zie ook de zienswijze van de Stichting middengebied en Staatsbosbeheer.

Aangepast MER

5 In algemene zin geeft het aangepaste MER inzicht in de recreatieve behoefte en de belangrijkste verbindingen voor auto en langzaam verkeer in het gebied en biedt daarmee informatie passend bij het detailniveau van de ISV. Daarbij wordt duidelijk gemaakt dat de projecten in de stadsranden (de groene uitloopgebieden van stad en dorp) zich nog in de ideeënfase bevinden en kansen bieden voor groene ontwikkeling. Intensive recreatie kan daarmee op gespannen voet staan.

10 De Commissie adviseert bij de nadere uitwerking van met name de projecten gericht op de recreatieve uitloopgebieden rond stad en dorp, het spanningsveld tussen recreatie en natuur specifieke aandacht te geven.

CONCEPT